



Obrazovanje u javnom zdravstvu

Javnozdravstvena medicina. Plan i program specijalističkog usavršavanja

Zvonko Šošić

Od 1994. godine specijalizacija koja je prethodno nosila naziv „Socijalna medicina s organizacijom zdravstvene zaštite“ nosi naziv „Javno zdravstvo“ (Pravilnik o specijalističkom usavršavanju znanstvenih djelatnika - Narodne novine br. 33/94, 53/98, 64/98, 97/99 i 84/01).

Hrvatsko društvo za javno zdravstvo započelo je 2002. s radom za izradu novog programa specijalizacije.

Radna grupa za javno zdravstvo imenovana od Ministra zdravstva 08. 01. 2002. godine vezano uz provođenje zadataka Projekta zdravstvenog sustava, dobila je zadaću izrade Plana i programa specijalizacija i užih specijalizacija iz javnog zdravstva i epidemiologije. Cilj rasprave o specijalizacijama je bolja organizacija djelatnosti javnog zdravstva i predložene mreže zavoda za javno zdravstvo. Stoga je Radna grupa na zajedničkom sastanku s predstavnicima pojedinih stručnih društava izradila upitnik o planu i programu javnozdravstvenih specijalizacija koja će biti prosljeđena članovima relevantnih stručnih društava HLZ-a. Trenutno važeći Pravilnik o specijalističkom usavršavanju u Hrvatskoj je objavljen u NN 33/94, a UEMS-ovi (European Union of Medical Specialists) zahtjevi za specijalnost javnog zdravstva na www.uems.be/public-e.htm.

U.O. Društva odlučilo je da se svim članovima pošalje Anketni upitnik, kako bi se sumirani stavovi Društva mogli prosljeđiti Radnoj grupi.

Četvoro članova Upravnog odbora (prof. dr Z. Šošić, prof. dr L. Kovačić, prim. mr. sc. S. Tomek-Roksandić, mr. sc. dr U. Rodin i dr G. Perko) vezano uz sadržaj Ankete jednoglasno je donijelo određene zaključke:

- Razmotren je sadržaj anketnog upitnika i predlaže se jedna temeljna javnozdravstvena specijalizacija pod nazivom „Javno zdravstvo i epidemiologija“ (uvažavajući europske smjernice UEMS-a, ali i tradiciju epidemiologije kao najzastupljenije javnozdravstvene specijalizacije u Hrvatskoj)
- Trajanje jedinstvene javnozdravstvene specijalizacije je 3 godine plus 1 godina posebnog smjera koji može biti:

1. epidemiologija
2. socijalna medicina
3. ekologija
4. gerontologija
5. organizacija zdravstvene zaštite s menadžmentom u zdravstvu
6. zdravstveni odgoj i promicanje zdravlja
7. zdravstvena statistika
8. zdravstvena informatika
9. preventivna stomatologija

- Smatra se da poslijediplomski studij treba trajati puna dva semestra, a ne 4 mjeseca i nikako uz rad (polaznicima treba omogućiti aktivno sudjelovanje u nastavi kroz samostalne pripreme koje prethode seminarima i predavanjima, a nije ih moguće kvalitetno realizirati ukoliko polaznik mora obavljati svoje radne zadatke vezane uz svoje radno mjesto)

- Doktorima stomatologije treba omogućiti istu specijalizaciju s mogućnošću da četvrta godina bude preventivna stomatologija

- Zbog kratkog roka za distribuciju ankete i njeno ispunjavanje, moli se blagajnica Društva mr. sc. dr B. Resanović da zajedno s dr G. Perkom preuzme slanje anketnih upitnika od 25. kolovoza svim članovima Društva koji su platili članarinu 2001. ili 2002. godine.

Od 2007. u skladu s Direktivom 2005/36/EZ EUROPSKOGA PARLAMENTA I VIJEĆA od 7. rujna 2005. o priznavanju stručnih kvalifikacija na nivou Republike Hrvatske djeluje Povjerenstvo za koordinaciju izrade prijedloga planova i programa liječničkih specijalizacija formirano Odlukom Ministarstva zdravstva Republike Hrvatske 534-06-01/7-06-1, UP/I-011-01/06-01/07. To je povjerenstvo imenovalo radne grupe za izradu programa svake pojedine specijalizacije. Za našu specijalizaciju imenovana je radna grupa u sastavu:

Zvonko Šošić, Predstavnik Dekanske konferencije – MF Zagreb, predsjednik radne grupe
 Vladimir Mičović, Predstavnik Dekanske konferencije – MF Rijeka
 Višnja Katalinić, Predstavnik Dekanske konferencije – MF Split
 Dinko Puntarić, Predstavnik Dekanske konferencije – MF Osijek
 Luka Kovačić, Predstavnik Hrvatske liječničke komore
 Tibor Santo, Predstavnik Hrvatske liječničke komore
 Darko Ropac, Predstavnik Hrvatske liječničke komore
 Slobodan Lang, Predstavnik Hrvatske liječničke komore
 Aleksandar Džakula, Predstavnik HLZ – Stručnog društva
 Marija Štrnad, Predstavnik HLZ – Stručnog društva
 Selma Šogorić, Predstavnik HLZ – Stručnog društva
 Silvije Vuletić, Predstavnik HLZ – Stručnog društva

Nakon višegodišnjeg rada i čestih promjena propozicija za izradu prijedloga od strane naručitelja, te nakon široke rasprave na stručnim sastancima, Upravnom odboru i Godišnjoj skupštini Društva, osnovni prijedlog radne skupine društva, koji je prihvatila i Radne skupina, modificiran je u Plan i program specijalističkog usavršavanja - Javnozdravstvena medicina. Glavna promjena učinjena je u pitanju usmjerenja odnosno, po nekim prijedlozima, subspecijalizacija, za koja je zaključeno da u sadašnjem trenutku zbog malog ukupnog broja specijalista ne bi omogućila kvalitetni rad budućim specijalistima Javnozdravstvene medicine.

Plan i program specijalističkog usavršavanja - JAVNOZDRAVSTVENA MEDICINA

Definicija

Javnozdravstvena medicina je medicinska struka koja se bavi proučavanjem socijalnih i ekoloških čimbenika koji utječu na zdravlje i bolest stanovništva u cjelini ili pojedinih populacijskih skupina, unapređivanjem zdravlja, suzbijanjem zdravstvenih rizika, te planiranjem i organiziranjem preventivnih masovnih zdravstvenih intervencija.

Specijalistički studij

Specijalistički poslijediplomski studij „Javno zdravstvo“ u trajanju od 5 mjeseci sa 60 ECTS bodova, koji završava pojedinačnim ispitima iz predmeta kako je navedeno u programu studija i završnim ispitom sa sadržajima predmeta kako je navedeno u programu studija. Program nastave „Diploma javnog zdravstva“ uključuje nastavne jedinice (predmete) u iznosu od 40 ECTS bodova koje student obavezno upisuje, te 20 ECTS bodova po izboru studenta. O izbornom dijelu programa student mora dobiti suglasnost voditeljstva studija. Nakon položenih ispita kandidat stječe diplomu javnog zdravstva.

Trajanje specijalizacije
 48 mjeseci (4 godine)

Plan specijalizacije s vremenskim trajanjem pojedinih dijelova specijalističkog obilaska

1. Poslijediplomski specijalistički studij Javno zdravstvo – 5 mjeseci (20 tjedana)
2. Plan specijalizacije
 - 2.1. rad u Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo - obilazak svih djelatnosti u ukupnom trajanju od 8 mjeseci (32 tjedna)
 - socijalna medicina3 mjeseca
 - epidemiologija zaraznih bolesti1 mjesec
 - epidemiologija nezaraznih bolesti1 mjesec
 - zdravstvena ekologija 1 mjesec
 - prevencija ovisnosti i školska medicina 1 mjesec
 - mikrobiologija 1 mjesec
 - 2.2 rad u županijskom zavodu za javno zdravstvo 4,5 mjeseci (18 tjedana)
 - odjel za pravne i gospodarske poslove zavoda1 tjedan
 - rad u javnozdravstvenoj medicini..... 5 tjedana
 - rad u HE ispostavama..... 4 tjedna
 - rad u školskoj medicini..... 2 tjedna
 - rad u centrima za prevenciju ovisnosti2 tjedna
 - rad u mikrobiološkom laboratoriju..... 2 tjedna
 - rad u DDD službi.....2 tjedna
 - 2.3. Škola narodnog zdravlja.... 1,5 mjeseci (6 tjedana)
 - edukacijski multimedijски centar2 tjedna
 - rad na znanstveno-istraživačkom projektu4 tjedna
 - 2.4. Referentni centar za gerontologiju MZSS-a 3 tjedna
 - 2.5. Dom zdravlja..... 7 tjedana (svaka djelatnost po 1 tjedan)
- (LOM, predškolska, zaštita žena, zubozdravstvena zaštita, patronaža, medicina rada, uprava doma zdravlja)
 - 2.6. Stacionarna zdravstvena zaštita ukupno.....10 tjedana
 - Opća bolnica: uprava i organizacija bolnice, odjel za kvalitetu, informatička služba, organizacija ispunjavanja rutinske zdravstveno-statističke dokumentacije za potrebe javnozdravstvene i mortalitetne statistike te statistike zdravstvene potrošnje, 4 osnovna bolnička odjela, organizacija rada sestrinske službe, nadzor nad bolničkim infekcijama.....7 tjedana
 - Specijalna bolnica: uprava i organizacija, odjel za kvalitetu, informatička služba, organizacija rada sestrinske službe1 tjedan
 - Klinička bolnica: uprava i organizacija, odjel za kvalitetu, informatička služba, organizacija rada sestrinske službe1 tjedan
 - Dnevne bolnice: uprava i organizacija.....1 tjedan
 - 2.7. Specijalističko-konzilijarna djelatnost: organizacija rada poliklinike i ambulante.....2 tjedna
 - 2.8. Državni zdravstveni zavodi – 5 tjedana (svaki zavod po 1 tjedan)
 - zavod za transfuzijsku medicinu
 - zavod za medicinu rada
 - zavod za hitnu medicinsku pomoć
 - zavod za toksikologiju
 - zavod za mentalno zdravlje
 - 2.9. Državne zdravstvene agencije – 3 tjedna (svaka agencija po 1 tjedan)
 - agencija za hranu
 - agencija za lijekove
 - agencija za kvalitetu
 - 2.10. HZZO i područna ispostava 1 mjesec (4 tjedna)
 - centrala 2 tjedna
 - ispostava..... 2 tjedna
 - 2.11. Državna uprava za zaštitu i spašavanje.....2 tjedna
 - 2.12. Centar za socijalni rad 2 tjedna
 - 2.13. Socijalno zdravstvena ustanova 1 tjedan
 - 2.14. Državni zavod za statistiku 1 tjedan
 - 2.15. Ekonomski institut.... 1 tjedan
 - 2.16. Institut za društvena istraživanja... 1 tjedan
 - 2.17. Županija/Grad Zagreb – Odjel/Ured za rad, zdravstvo, obrazovanje, i branitelje..... 3 tjedna
 - 2.18. Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi 8 tjedana
 - Uprava za stručno-medicinske poslove..... 1 tjedan
 - Uprava za pravne i gospodarske poslove i međunarodna suradnja.....1 tjedan
 - Informatička služba1 tjedan
 - Zdravstvena inspekcija 2 tjedna
 - Sanitarna inspekcija 2 tjedna
 - Uprava za socijalnu skrb..... 1 tjedan
 - 2.19. Ekološka inspekcija pri Min zaštite okoliša 2 tjedna
 - 2.20. Nevladina udruga ili humanitarna organizacija 1 tjedan
 - 2.21. Rad u struci - na poslovima radnog mjesta za koje specijalizira.....11 mjeseci
3. Godišnji odmor: 4 mjeseca

Ukupno: 48 mjeseci

Kompetencije koje polaznik stječe završetkom specijalizacije

• SVRHA: postići kompetentnost za samostalan rad u specijalnosti javnozdravstvene medicine (JZM) prema preporukama UEMS-a. Kompetencije se stječu kroz organiziranu nastavu (stručni poslijediplomski studij), stjecanjem praktičnih znanja iz onih medicinskih struka i drugih djelatnosti s kojima je javnozdravstvena medicina povezana i radom u struci - stjecanjem iskustva u rutinskom radu na poslovima radnog mjesta za koje se specijalizira.

OPĆE KOMPETENCIJE:

Javnozdravstvena kompetencija specijalista definirana je kroz tri područja – promicanje zdravlja, sprečavanje bolesti i unapređenje kvalitete i organizacije rada sustava zdravstva.

Unutar područja unapređenja zdravlja specijalist javnog zdravstva treba biti sposoban raditi na smanjivanju nejednakosti u zdravlju, edukaciji stanovništva, unapređenju kvalitete stanovanja, rada i zapošljavanja, zdravlju obitelji i zajednice, razvoju zdravih stilova života te nadzoru i monitoringu specifičnih bolesti i faktora rizika.

Unutar područja sprečavanja bolesti specijalist javnog zdravstva treba biti sposoban raditi na sprečavanju zaraznih i nezaraznih bolesti, sprečavanju izlaganja kemijskim rizicima i trovanju, radijaciji te okolinskim čimbenicima rizika uz vještinu kreiranja odgovora na incidentna (hitna) stanja.

Unutar područja unapređenja kvalitete i organizacije rada sustava zdravstva specijalist javnog zdravstva treba biti sposoban raditi na područjima kliničke učinkovitosti, racionalnog trošenja, planiranja službe i usluga, nadzora i evaluacije, kliničkog menadžmenta te poboljšanja dostupnosti zdravstvene zaštite za marginalne skupine stanovništva.

Ključna područja kompetencije specijalista javnozdravstvene medicine su:

I. Vještine analize i ocjenjivanja

Po završenoj specijalizaciji (položenom specijalističkom ispitu) specijalist će biti sposoban (znati će, moći će):

1. definirati zdravstvene probleme
2. odrediti odgovarajuće koristi i ograničenja kvantitativnih i kvalitativnih podataka
3. odabrati i definirati varijable za definiciju javnozdravstvenih problema
4. prepoznati odgovarajuće podatke u vezi s problemom i izvore informacija
5. vrednovati cjelovitost i usporedivost podataka i prepoznati manjkavosti u izvorima podataka

6. primijeniti etičke principe na prikupljanje, čuvanje upotrebu i širenje podataka i informacija
7. surađivati sa zajednicom na davanju značenja prikupljenim kvantitativnim i kvalitativnim podacima
8. iz kvantitativnih i kvalitativnih podataka donositi zaključke u vezi s problemom
9. prikupiti i protumačiti informacije glede rizika i koristi za zajednicu
10. upotrebljavati postupke prikupljanja podataka, metode informacijske tehnologije i strategije računarskih sustava pohrane i upotrebe podataka
11. prepoznati kako podaci rasvijetljavaju etička, politička, znanstvena, ekonomska i sveopća javnozdravstvena pitanja.
12. odrediti potrebu, zahtjev i ponudu; prikazati zdravlje definirane populacije i prepoznati područja za poboljšanja i važnost zdravstvene ekonomike, posebice analize cost-effectiveness, cost-utility i cost-benefit; prednosti i mane različitih metoda mjerenja zdravstvenih potreba i zdravstvenog stanja
13. upotrijebiti osnovne računarske pakete pri korištenju medicinske informatike u podršci evaluaciji pružanja zdravstvene zaštite.
14. skupljati i objavljivati podatke iz popisa i registara; nacionalna populacijska struktura i regionalne i međunarodne razlike glede dobi, spola, zanimanja, socijalne klase, etničke pripadnosti; upotreba i upravljanje informacijskim sustavima za planiranje zdravstvene službe, kako unutar tako i izvan bolnica.
15. provoditi nadzor i kontrolu zdravstvenih problema u okolini uključivši zrak, hranu, vodu i kemikalije; savjet i kontrolne akcije u cijeloj zdravstvenoj službi uključivši učinke urbanizacije i međunarodnih pitanja.
16. za specifične bolesti poznavati odrednice, uzroke i raspodjelu, incidenciju, prevalenciju, brojnike i nazivnike populacije pod rizikom; planirati i interpretirati epidemiološke studije; primijeniti odgovarajuće statističke metode.

II. Vještine kreiranja politike i planiranja programa

Po završenoj specijalizaciji (položenom specijalističkom ispitu) specijalist će biti sposoban (znati će, moći će):

1. prikupiti, sažeti i protumačiti informacije u vezi s problemom u pitanju
 2. postaviti političke opcije i napisati jasno i koncizno političko stajalište, prepoznati, protumačiti i primijeniti javnozdravstvenu politiku, zakone i propise koji se odnose na specifične programe
 3. jasno prikazati zdravstvene, financijske, administrativne, pravne, socijalne i političke opcije
 4. objasniti izvodljivost i očekivane ishode svake političke opcije
 5. služiti se općenito prihvaćenim tehnikama u analizi odluka kao i u zdravstvenom planiranju
 6. odlučiti o odgovarajućem smjeru akcije
 7. izraditi plan za primjenu politike, uključivši opće ciljeve (goals), procesne (objectives) i ishodne (targets) ciljeve te korake u primjeni
 8. prevesti politiku u organizacijske planove, strukture i programe
 9. pripremiti i primijeniti planove za hitne situacije
 10. razviti mehanizme promatranja i praćenja kao i za evaluaciju programa u smislu njihove učinkovitosti i kvalitete.
 11. mjeriti rad prema vladajućim standardima; sposobnost prikazati rezultate tog pregleda i prepoznati potrebne reakcije.
 12. poznavati i upotrijebiti odgovarajuće izvore informacije o ishodima – uspješnost (efficacy), učinkovitost (effectiveness); odnos mjera ishoda prema motrištu pacijenta, profesionalca i menadžera; poznavati evaluaciju i njezina metodološka ograničenja.
 13. razumijeti metode koje se upotrebljavaju za određivanje prioriteta te njihove prednosti i mane; razumijevati kompetitivne i konfliktne utjecaje na javnost i političke percepcije potreba za zdravstvenom zaštitom i rezultirajuće smetnje za akciju.
 14. provoditi ocjenu kvalitete, evaluaciju programa zdravstvene i drugih službi u smislu procesa i outputa s različitih motrišta korisnika, stručnih nosioca i menadžera.
- znati zastupati i zagovarati da se olakša promjena kod drugih tako da oni prepoznaju važnost javnozdravstvenog/populacijskog gledanja; lobirati za račun javnosti i njenog zdravlja; biti vodstvo mišljenja i akcija te motivirati ostale.

III. Vještine komuniciranja

Po završenoj specijalizaciji (položenom specijalističkom ispitu) specijalist će biti sposoban (znati će, moći će):

1. učinkovito općiti (komunicirati) u pismenom i govornom obliku ili na neki od drugih načina
2. poticati sudjelovanje pojedinaca i organizacija
3. zagovarati javnozdravstvene programe i izvore sredstava
4. voditi i sudjelovati u grupama da bi pokrenuo specifična pitanja
5. upotrebljavati medije, napredne tehnologije i mreže u zajednici da bi priopćio informaciju
6. učinkovito prikazati točne demografske, statističke, praktične i znanstvene informacije stručnim i laičkim sugovornicima.
7. upravljati sobom i ljudima uključivši delegiranje zadataka; izbor, uvježbavanje i razvoj kadrova.
8. slušati druge na nepristran način, poštivati i uvažavati tuđe mišljenje i poticati izražavanje različitih mišljenja i pogleda.

IV. Vještine kulturalne kompetencije

Po završenoj specijalizaciji (položenom specijalističkom ispitu) specijalist će biti sposoban (znati će, moći će):

1. služiti se odgovarajućim metodama za osjetljivu i učinkovitu profesionalnu interakciju s osobama drugačijeg kulturnog, socioekonomskog, obrazovnog, rasnog, etničkog i profesionalnog porijekla i s osobama svih dobi i svih odabranih životnih stilova
2. prepoznati ulogu kulturalnih, socijalnih i bihevioralnih faktora u određivanju pružanja javnozdravstvene službe
3. razvijati i prilagoditi postupke problemima, koji uzimaju u obzir kulturološke razlike
4. razumjeti dinamičke sile, koje pridonose kulturnim različitostima
5. razumjeti važnost raznolikosti javnozdravstvene radne snage

V. Praktične vještine primjerene zajednici

Po završenoj specijalizaciji (položenom specijalističkom ispitu) specijalist će biti sposoban (znati će, moći će):

1. uspostaviti i održavati veze s glavnim zainteresiranim sudionicima
2. upotrebljavati vještine rukovođenja, stvaranje tima, pregovaranja i rješavanja konflikta kako bi izgradio partnerstvo sa zajednicom
3. surađivati s partnerima u zajednici kako bi se unaprijedilo zdravlje populacije
4. prepoznati kako javne i privatne organizacije djeluju u zajednici
5. Učinkovito ispunjavati dužnosti u zajednici
6. prepoznati vrijednosti (kapital) u zajednici i rapoložive izvore
7. razvijati, primijeniti i vrednovati javnozdravstvene procjene u zajednici
8. opisati ulogu vlade u pružanju zdravstvene službe u zajednici
9. razumjeti koncept znanosti u socijalnim okvirima i iskustvima posebice razlike u etičkim grupama, izbjeglicama, migrantima; znanje o ulozi socijalnih, kulturalnih i psiholoških različitosti u etiologiji bolesti.

VI. Osnovne vještine javnozdravstvene znanosti

Po završenoj specijalizaciji (položenom specijalističkom ispitu) specijalist će biti sposoban (znati će, moći će):

1. prepoznati odgovornost pojedinaca i organizacija u kontekstu neophodne javnozdravstvene službe i bitnih funkcija
2. definirati, ocijeniti i razumjeti zdravstveno stanje populacije, odrednice zdravlja i bolesti, čimbenike koji pridonose unapređenju zdravlja i sprečavanju bolesti i čimbenike koji utječu na korištenje zdravstvene službe
3. razumjeti povijesni razvoj, strukturu i interakciju javnog zdravstva i zdravstvene službe
4. prepoznati i primijeniti osnovne metode istraživanja, koje se upotrebljavaju u javnom zdravstvu
5. primijeniti osnovne javnozdravstvene znanosti uključujući bihevioralne i socijalne znanosti, biostatistiku, epidemiologiju, okolinsko javno zdravstvo i prevenciju kroničnih i zaraznih bolesti i povreda
6. prepoznati i obaviti znanstvene dokaze (evidence, činjenice), koji su momentalno u vezi s problemom
7. prepoznati ograničenja istraživanja i važnost promatranja i međupovezanosti
8. razvijati cjeloživotno uvjerenje u rigorozno kritičko promišljanje.
9. razumjeti razliku između kvantitativnih i kvalitativnih metoda i sposoban kritički evaluirati dokaze iz oba tipa istraživanja; sposoban kritički ocijeniti objavljene radove s obzirom na njihov utjecaj (impact) na javno zdravlje.
10. biti svjestan kolektivne i individualne odgovornosti, provoditi primordijalnu, primarnu, sekundarnu i tercijarnu prevenciju, uključivši higijenu hrane i prehrane; razumijevanje različitih modela unapređenja zdravlja i važnost sudjelovanja javnosti; sposobnost da evaluira programe unapređenja zdravlja.

11. provoditi javnozdravstvenu kontrolu zaraznih bolesti uključujući razumijevanje javnozdravstvene laboratorijske službe, higijenu hrane i prehrane; uklanjanje kliničkog otpada, dezinfekciju i sterilizaciju; organizaciju preventivne kontrole infekcija u čitavoj zdravstvenoj službi; primjenjivati znanje o ulozi ostalih agencija i zakona o zaraznim bolestima; kontroli izbijanju bolesti uključujući i međunarodna pitanja.

VII. Vještine planiranja i upravljanja financijama

Po završenoj specijalizaciji (položenom specijalističkom ispitu) specijalist će biti sposoban (znati će, moći će):

1. izraditi i prikazati proračun
2. obaviti programe unutar proračunskih ograničenja
3. primijeniti proračunski postupak
4. izraditi strategije za određivanje proračunskih prioriteta
5. pratiti i nadzirati (monitor) izvođenje programa
6. pripremiti prijedloge za financiranje iz vanjskih izvora
7. primijeniti osnovne vještine međuljudskih odnosa na upravljanje organizacijom, motivaciju osoblja i rješavanje sukoba
8. upravljati informacijskim sustavom za prikupljanje, pohranu i upotrebu podataka za donošenje odluka
9. pregovarati i izraditi ugovore i druge dokumente za provođenje zdravstvene zaštite populacije
10. provesti analize cost-effectiveness, cost-benefit i cost-utility.

VIII. Vještine vodstva i sustavnog mišljenja

Po završenoj specijalizaciji (položenom specijalističkom ispitu) specijalist će biti sposoban (znati će, moći će):

1. uspostaviti kulturu etičkih standarda unutar organizacije i zajednice;
2. pomoći uspostaviti ključne vrijednosti i zajedničku viziju i upotrijebiti te principe za vođenje akcije;
3. prepoznati unutrašnje i vanjske probleme koji mogu utjecati na pružanje bitne javnozdravstvene službe (tj. strateško planiranje);
4. omogućavati suradnju s unutrašnjim i vanjskim grupama kako bi osigurao sudjelovanje glavnih zainteresiranih;
5. promicati timsko i organizacijsko učenje (u timu i organizaciji);
6. pridonijeti izradi, primjeni i praćenju organizacijskih standarda rada;
7. služiti se pravnim i političkim sustavom da bi postigao promjenu;
8. primijeniti teoriju organizacijske strukture na profesionalnu praksu;
9. doprinostiti planiranju na svim nivoima od politike, strategije i kroz praksu, voditi projektne grupe na multiprofesionalnim i multiagencijskim osnovama; razumijevati različite kulture i vrijednosti, uključuje bolničko upravljanje te kad je potrebno, upravljanje cijelom zdravstvenom službom;
10. u svakodnevnom radu upotrebljavati znanje o tome kako je organizirana zdravstvena služba, o tome kako su uspostavljeni i kako se uspostavljaju mehanizmi raspodjele sredstava, o razvoju politike i strategije te lokalnog pružanja zdravstvene zaštite; provoditi međunarodne usporedbe i njihovu interpretaciju;
11. provoditi pregled (audit), služiti se standardima i vještinom vođenja u specijalnosti javnozdravstvene medicine; rješavati pitanja infrastrukture, sklada kultura i prikladnosti zadataka; ocjenjivati vlastiti rad
12. ocijeniti vlastite potrebe, držati ažurnima vlastite kompetencije, promišljeno učiti analizom vlastitog rada.

Uvjeti koje mora ispunjavati ustanova u kojoj se vrši specijalizacija

Uvjeti koje mora ispunjavati ustanova za provođenje dijela specijalističkog usavršavanja:

- Redoviti (tjedni) radni sastanci na pojedinim odjelima i zavodima ustanove
- Redoviti (mesečni) stručni sastanci ili znanstvene tribine na ustanovi
- Redovita godišnja (tiskana) izvješća o rezultatima rada ustanove
- Sudjelovanje stručnjaka iz ustanove u nastavi fakulteta i visokih učilišta
- Sudjelovanje u znanstvenim projektima
- Rad najmanje 2 specijalista Javnog zdravstva ili Socijalne medicine s organizacijom zdravstvene zaštite koji imaju najmanje 5 godina specijalističkog staža i od kojih je jedan primarius i/ili ima znanstveno-nastavno zvanje (prema čl. 3. i 4. Pravilnika o specijalizacijama) u javno-zdravstvenim ustanovama i Referentnom centru za gerontologiju, a u stacionarnim zdravstvenim ustanovama specijaliste iz područja djelatnosti stacionarne zdravstvene ustanove, a prema uvjetima čl.3. i 4. Pravilnika o specijalizacijama

Nabrojani uvjeti odnose se na sljedeće ustanove: Hrvatski zavod za javno zdravstvo, županijske zavode za javno zdravstvo, Školu narodnog zdravlja „A. Štampar“ Medicinskog fakulteta, stacionarne zdravstvene ustanove, Referentni centar za gerontologiju MZSS-a.

Pojedini dijelovi programa odvijaju se i u drugim zdravstvenim ustanovama i institucijama izvan zdravstva koje se bave pitanjima od značaja za javno zdravstvo navedenim u predviđenom programu: domovima zdravlja; osim Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, u ostalim državnim zdravstvenim zavodima - Zavodu za transfuzijsku medicinu, Zavodu za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu, Zavodu za hitnu medicinsku pomoć, Zavodu za mentalno zdravlje, Zavodu za toksikologiju; državnim zdravstvenim agencijama – za hranu, za lijekove i medicinske proizvode, za kvalitetu i akreditaciju u zdravstvu; Hrvatskom zavodu za obvezno zdravstveno osiguranje i ispostavi Zavoda; Državnoj upravi za zaštitu i spašavanje; centru za socijalni rad, ustanovi za socijalnu skrb, Državnom zavodu za statistiku, Ekonomskom institutu, Institutu za društvena istraživanja, Odjelu/ Uredu za rad, zdravstvo, socijalnu skrb i branitelje, Ministarstvu zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvu zaštite okoliša – ekološkoj inspekciji, nevladinoj udruzi ili humanitarnoj organizaciji.

Specijalizant mora unutar ustanove imati prostor i mogućnosti za praktično i teoretsko učenje. Mora postojati pristup nacionalnoj i međunarodnoj literaturi, internetu, kao i prostor za praktične vježbe laboratorijskih tehničkih postupaka.

Uvjet za voditelja specijalističke izobrazbe

Specijalist Javnog zdravstva ili Socijalne medicine s organizacijom zdravstvene zaštite ili subspecijalist iz Zdravstvene ekologije, ukoliko je osnovna specijalizacija iz Javnog zdravstva ili Socijalne medicine s organizacijom zdravstvene zaštite.

Voditelj izobrazbe (glavni mentor) mora biti osoba koja ima praktično iskustvo u radu u navedenoj specijalnosti od najmanje 5 godina nakon specijalističkog ispita.

Specijalist Javnog zdravstva ili Socijalne medicine s organizacijom zdravstvene zaštite ili subspecijalist iz Zdravstvene ekologije ukoliko je osnovna specijalizacija iz Javnog zdravstva ili Socijalne medicine s organizacijom zdravstvene zaštite.

Komentor mora biti osoba koja ima praktično iskustvo u radu u navedenoj specijalnosti od najmanje 5 godina nakon specijalističkog ispita i mora prije priznavanja statusa voditelja specijalističke izobrazbe sam proći kroz specifičan program izobrazbe.

Jedan specijalizant – jedan mentor (mentor vodi najviše jednog specijalizanta).

Aktivno poznavanje engleskog jezika.